

## 16. Oct. 1842

### FACTS

Date:

16. Oct. 1842

Page number:

Dagbog A, side 78-79

### TRANSCRIPTION

16 Oct

Idag stod jeg op Kl: 9 og gabede og gider neppe levet Dagen igjennem, at jeg igjen kan komme til at sove. Saadanne bliver jeg tilmode af Dovenskab, ellers kjender jeg, Gud være lovet! aldrig til Kjedsomhed. Er jeg doven eller flittig? – flittig og livlig i 8-14 Dage og saa igjen doven, vranten, muggen og mut i 3 Uger, indtil Samvittigheden driver mig til at bestille noget, hvorved mit Sind vinder saa uendelig. Jeg kan male sommetider i en næsten utrolig Fart, og til andre Tider ikke komme af Stedet – er jeg flittig eller doven? senere sam[m]e Dag. •79• En Maler kan ikke være flittig paa den Maade, Haandværkeren kan være det; hans Flid kan kun vise sig derved om han er ret productiv, med en ret vedholden[de], pinende Hesteflid udretter han intet, tvertimod, hans bedste Arbejder fremkomme, naar han er oplagt til ret at glæde sig ved de Skjønheder hans Hænder formaae at fremlokke uden hans egen Fortjeneste. Naar denne Glæde er tilstede vil den anspore ham til stedse bedre og bedre at fremstille, hvad der staaer for hans indre Øie, og saaledes faaer vi hans bedste Arbejder frem, uden Anstrængelse. Dette maa vel enhver Kunstner i høiere eller ringere Grad have følt, og jeg er derfor ikke selvkjærlig, naar jeg hele Timer kan sidde og glæde mig over mine egne Tegninger og Studier, sjældnere over mine udførte Sager, og i hvert Tilfælde kun over de Ting der under min Haand ere fremstaaede med en saadan Lethed, at jeg virkelig reent glemmer den tekniske Vanskelighed ved deres Tilblivelse. Saadanne Sager ere de eneste jeg troer har nogen ringe Fortjeneste, af hvad jeg har gjort, men denne Fortjeneste er jeg langt fra at tilregne mig selv. Jeg troer virkelig at deri ligger det guddommelige, at Billedet fremstaaer ved os med en Lethed, som vi ikke selv kunne forklare. Hvor ganske anderledes forholder det sig ikke med mine egne Skabninger, f: Ex: mit store Kitnæs,<sup>1</sup> og dog maa denne Lethed komme, om Arbeidet nogensinde skal faae Værd. De tidligste Stykker havde maaskee noget deraf; men de vare igjen saa ganske raae, og raat maa intet Kunstværk være, man maa ikke føle at det Kjønne deri er tilfældigt. –

---

<sup>1</sup> En dansk kyst, Statens Museum for Kunst, KMS412 (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 134).

78. De faaet det Onske opfyldt: et faar en Copi af Lantse  
Neergaards Portraet; men den er daerlig; jg vidste vel, det  
var vanskeligt at copiere en løs Portretteering, men jg  
traede dog et den Interesse, hvormed jg gjorde det, skulde  
have bragt betænkt Hæd over dette Forsøg end over Udførelsen,  
men nei! og dog, naar det sidder jg ikke og betragter  
den daerlige Tegning. Naar jg dog traar et see nogle  
af hendes Træk. O, ogsaa hun staaer for høit for mig,  
jg tør aldrig vente at vinde hende, hvorfor kunde  
jg ikke strax indsee det? Nu vil jg dog forekomme mig  
selv atro, om hendes Billed lidt efter lidt fortænger,  
fordi min Fælelse ingen Næring fik. Men huet dog  
inden Kjerlighed er sæt og usælt, det Måske vel min Læ.

16 Oct

Adag staa jg af Kl. 9 og gaabde og gider neppe levet Dagen  
igjennem, at jg igit kan komme til at sove. Lædanne  
skaaer jg tilmede af Lædanne skab, ellers kjender jg, Gud  
saa læst! aldrig til Kjedsomhed. Er jg daen, eller  
flittig? - flittig og livlig i 8-14 Dage og saa igit daen  
trauten, muggen og mint i 3 Uger, indtil Lædanne  
thigheden daen mig til at bestille noget, hvormed mig  
ind minder saa vrendelig. jg kan male sommetider  
i en næsten utrolig Fart, og til andre Tider ikke komme  
af Stedet - er jg flittig eller daen? senere samme Dag.

En Maler kan ikke være pligtig paa den Maade, Håndværkner 79.  
kan være det; hans Færd kan kun sige sig selv om han  
er ret produktiv, med en ret vedholden, pineuden flestøft  
indtæller han intet, tvertimod, hans bedste Arbejder fremkom  
mer, naar han er oplagt til det at glæde sig, ved de Tegn  
der hans Hånd formaaes at frembringe inden hans egen  
Fortsættelse. Naar denne Glæde er til stede vil den anspore  
ham til stedske bedre og bedre at fremstille, hvad der  
staar for hans indre Øie, og saaledes faar vi hans bed  
ste Arbejder frem, uden Anstrængelse. Dette maa vel enhver  
Kunstner i hinne eller ringere Grad have følt, og jeg er derfor  
ikke selvtydelig, naar jeg hele Timer kan sidde og glæde  
mig over mine egne Tegninger og Skitser, og glæde mig  
over mine indførte Sager, og i hvert Tilfælde kun saar de Ting  
der inden min Hånd ere fremstaaede med en saad en  
Lethed, at jeg virkelig næst glemmer den tekniske Vanske  
lighed ved disse Tilfælde. Saadanne Sager ere de eneste  
jeg traar have nogen ringe Fortjeneste, af hvad jeg har gjort,  
men denne Fortjeneste er jeg langt fra at tilregne mig selv.  
Jeg traar virkelig at deri ligger det guddommelige, at  
Billedet fremstaar ved os med en Lethed, som vi ikke  
selv kunne forklare. Hvor ganske anderledes forhal  
der det sig ikke med mine egne Skitseringer, f. Ex:  
mit store Kistebes, og dog maa denne Lethed komme  
an Arbeidet nogen sinde skal faar Værd. De tidlige  
Stykker havde maaskee meget deraf; men de vare ikke  
saar ganske saar, og saar maa intet Kunstværk være,  
man maa ikke føle at det kjønne deri er til fældigt. —